Oponentský posudek diplomové práce „MOL SMÍCHOV“

Akademie výtvarných umění v Praze

Diplomantka Bc. Justýna Kaislerová

Oponent Ing. Arch. Ing. David Neuhäusl

VÝCHODISKA / PROGRAM / MÍSTO

Společný předdiplomní projekt stanovuje hlavní téma práce a stavební program. Kombinaci čerpacích stanic v silných urbánních vazbách s principem produktivního města považuji za dobře zvolené, aktuální a smysluplné téma se silným potenciálem. Hloubka ponoru celé této části je ovšem v tomto projektu ve srovnání se standardem poněkud mělká.

Co zcela postrádám, je analýza zvoleného místa (míst). V návrhové části diplomantky je pak analytická část tak minimalizována, až prakticky chybí: jeden odstavec textu, výřez ortofotomapy a jedna historická situace jsou podle mého názoru u práce takové úrovně naprosto nedostatečná. Chybí mi například urbanistická analýza širších vztahů a záměrů plánovaných v území, dopravní analýza, historický vývoj místa, obecně analýza veřejné infrastruktury…

URBANISMUS / DOPRAVA

Urbanisticky návrh smysluplně rozvíjí stávající situaci v území. Oceňuji racionální přístup evoluce a zachování určité roztříštěnosti bez romantizující revoluce v podobě snahy vytvářet klasický blok a vymazat historii místa. Dvě nezávislé hmoty, které jsou propojeny podzemními podlažími, navazují na současnou benzínku a restauraci rychlého občerstvení, přičemž obě tyto funkce jsou zachovány. Dochází ke zklidnění ulice při zachování dopravní obslužnosti a zprůchodnění/zobytnění řešeného prostoru.

V návaznosti na chybějící analytickou část bych také ocenil přítomnost výkresu širších vztahů s popisem/definicí vzdálenějších vazeb, podrobněji popsanou situaci přízemí s důrazem na navržená/přímo navazující veřejná prostranství a také celkovou komunikaci a principy práce s kontextem místa. Východisky návrhu, které zmiňuje společná předdiplomní část, jsou mimo jiné „zacelení mezery v okolní urbánní struktuře“ a „promyšlené řešení okolní krajiny a dopravní infrastruktury“. Nemohu to dobře posoudit, protože to není dostatečně zobrazeno a popsáno.

Doprava je v tomto projektu zásadní záležitost. Toto místo již nyní přirozeně funguje jako oblíbené a vytížené místo schůzek, srazů a vyzvedávání. Orientace McDonald´s je zachována jako automobilová, nikoli městská restaurace (čehož příkladem by byl MCD pod Magistrálou na Florenci). Vysoké kapacity restaurace rychlého občerstvení a obchodu čerpací stanice budou přirozeně generovat vysoký zájem kolem jedoucích. V kombinaci s návštěvníky BD a objektu dílen bude vznikat opravdu velký tlak na velmi nízké navržené parkovací kapacity. Samotné snížení parkovacích kapacit oproti stávajícímu stavu v principu není špatným krokem, ovšem návrh by to měl zohledňovat – to se ovšem neděje.

ARCHITEKTONICKÉ ŘEŠENÍ

Výrazná hmota objektu dílen vzniká posunutím části objemu, která kryje čerpací stojany a na druhé straně dává vzniknout terase, je jednoduchá a fungující. Majestátní konzola nad třemi stojany čerpací stanice, skladem kol a drobnými kancelářemi by si pak zasloužila rozhodně silnější a smysluplnější funkce v parteru či navazující veřejná prostranství. Oceňuji řešení podhledu této konzoly, což je standardní bolest projektů realizovaných v Praze. Světlá výška přízemního podlaží 6 metrů je působivá, ale vzhledem k daným provozům snad až příliš opulentní. Zejména v případě bytového domu s restaurací v přízemí bych se nebál ji označit za zbytečnou a neekonomickou. Pilová střecha je možná lehce prvoplánová (Smíchov = průmysl =

střecha jako u továrny), ale na druhou stranu stavbě dává signifikantní výraz. Za nevyužitou příležitost považuji, že se toto exkluzivní přisvětlení nijak nepropisuje do posledního podlaží.

Materiálové a tektonika konstrukčního řešení působí svěže a kultivovaně. Zajímalo by mne, zda by bylo možné nalézt obyčejnější, méně elitní výraz objektů vzhledem k obyčejnosti (v dobrém slova smyslu) jejich náplně. Na druhou stranu, pokud by tento projekt vznikl díky aktivitě veřejného sektoru právě s těmito funkcemi a v této formě, rozhodně bych si nestěžoval.

Vizualizace jsou na více než profesionální úrovní a představují samozřejmě působící, intenzivní, sebevědomou a současnou architekturu. Návrh se drží se v mantinelech principů, které jsou oblíbené v kvalitních ateliérech současné akademické scény, ovšem je výzvou realitě českého stavebního standardu.

Bohužel zde opět chybí komunikace návrhu: koncept, myšlenky, principy, schémata – jednoduše objasnění a zdůvodnění návrhu. Proč byl projekt navržen právě takto.

FUNKČNÍ ŘEŠENÍ (vzhledem k délce posudku vyznačuji šedou barvou části textu, které podrobněji rozebírají funkční řešení a teoreticky je není nutné číst na obhajobě)

Nepříliš vhodné a schematické je funkční řešení parteru budovy dílen. Kiosek čerpací stanice je umístěn anti-intuitivně relativně daleko za čerpací stojany, přímo vedle nichž se naopak nacházejí kanceláře (pravděpodobně vedení a správy budovy?). Pochybuji o příjemnosti a funkčnosti této vazby jak pro řidiče, tak zejména pro uživatele zmíněných kanceláři. Velikost a kapacity prodejny čerpací stanice je vůči třem stojanům výrazně naddimenzovaná – možnost velmi silného propojení do atria celé budovy naznačuje kombinaci s další funkcí, nic takového ovšem není v práci zmíněno či popsáno. V prodejně chybí toalety pro zákazníky s výjimkou jedné bezbariérové toalety. Nejspíš se předpokládá, že zákazníci budou využívat toalety v atriu budovy. Vzniká tak další nepřehledná situace pro uživatele čerpací stanice a nevhodná funkční vazba, nehledě na nedostačující kapacitu/komfort (zvláště v kombinaci s tím, že tyto toalety zjevně slouží také zákazníkům kavárny/bistra). Kavárna postrádá jakékoli, byť minimální zázemí. Tímto krokem se mimo jiné promarňuje zajímavý potenciál vzniku (komunitní) jídelny ve vazbě na řemeslnou náplň objektu. Lukrativní nárožní prostor zabírá extrémně velkorysá infrastruktura pro jízdní kola, zbývající prostory pro retail opět postrádají jakékoli zázemí.

Jako provozně problematické vnímám také zásobování dílen a jejich logistiku, což je téma, které v projektu de facto není řešeno. Vzhledem k étosu programu je nutné předpokládat potřebu dodávek materiálu, distribuci výrobků a podobné „špinavé“ a objemnější manipulace s materiálem. Zásobování v parteru by znamenalo blokaci pěší zóny a nevhodné křížení provozů, v podzemních podlažích není provozně vůbec řešena vazba nákladních výtahů na vykládání/nakládání, aniž by došlo k zablokování průjezdu v případě obsazené kapacity. Výsadba stromů navíc dle řezu ještě v snižuje podjezdnou výšku v garážích a vzniká pochybnost, zda by k výtahům mohlo dojet jakékoli užitné auto nad rámec osobních vozů.

Proklamovaná variabilita/flexibilita, která by mohla být silným nosným prvkem projektu, je (asi) reprezentována rozdílnými dispozicemi vyšších podlaží – alespoň to předpokládám, protože to nijak komunikováno není. Za diskutabilní vnímám otevřené sdílené kuchyně v každém podlaží, v kombinaci s aktivitou v přízemí a telefonujícími lidmi utíkajícími z jednotlivých ateliérů. Za nedostatečné (minimálně z hlediska komfortu uživatelů) považuji hygienické zázemí v každém patře, především sprchy (zvlášť v kombinaci se silnou podporou cyklistické dopravy). Také by

mne zajímalo, zda pororoštové ochozy jsou k dispozici uživatelům budovy: z výkresů ani textu mi to není jasné. (Pravděpodobně) sdílená pracovní terasa se stíněním ve 2NP působí jako sympatický, město- i formotvorný prvek. Chybí mi také popis funkce druhé (nejspíš?) sdílené terase v nejvyšším podlaží a zmíněným ochozům – pak by teoreticky vyvstala otázka vhodné míry sdílených exteriérových prostor. Zůstává ale otázkou, zda by nebylo ekonomicky i eticky vhodnější tuto plochu použít pro vnitřní kapacity, pokud již existuje sdílená terasa níže.

Modulární a variabilní řešení dispozic u bytového domu je v principu povedené a úsporné. Použití pavlačového systému zde dává smysl. Za eticky i ekonomicky nevhodný ovšem považuji návrh soukromých teras pro byty v nejnižším podlaží, zvláště v situaci, kdy všichni obyvatelé domu mají k dispozici sdílenou střešní terasu. Jsem přesvědčen, že v rámci demokratického étosu takových projektů by nikdo neměl být privilegován, n.b. pokud se toto podlaží nijak neliší od jiných (například použitím pouze největších, sdílených bytů). Navíc, pokud už je tato plocha jednou zastavěna v parteru, nebylo by naopak vhodnější zvolit jiný komunikační systém a navrhnout větší kapacity městského bydlení namísto prázdna nad terasou?

ZÁVĚR

Jakkoli jsem v praxi zastáncem metody „whatever it takes“ a zajímá mne (s lehkou nadsázkou) pouze výsledek, jsem přesvědčen, že v akademickém prostředí a výuce architektury je proces minimálně stejně podstatný. Aniž bych vyžadoval výkresy pro výkresy, existuje určitá nepodkročitelná úroveň, tím spíše u závěrečné diplomové práce na elitní škole. Velkým nedostatkem práce je tedy chybějící komunikace návrhu od schémat přes výkresy po jejich popis. S tím souvisí také celková grafická úprava portfolia a proofreading. Může se to zdát jako formalismus, ovšem o práci to něco vypovídá. Kromě toho návrh trpí jistou schematičností a nedotažeností funkčního řešení. Proto jsem uvažoval ještě o stupeň nižší hodnocení.

Na druhou stranu se nejedná o fatální a neopravitelné nedostatky, především ale nejpodstatnější a rozhodující by měla být architektura jako celek. Ta je na velmi vysoké úrovni, bohužel ji srážejí zmíněné nedostatky. Proto:

Doporučuji udělit titul MgA.

Navrhuji hodnocení velmi dobře (2).

10. června 2024, Água de Pau

Ing. Arch. Ing. David Neuhäusl